

પરિષદવૃત્ત

સંકલન : અનિલા દલાલ

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ અંતર્ગત રવીન્દ્રભવનના ઉપક્રમે તા. ૬-૨-૨૦૦૮ બુધવારે રવીન્દ્રનાથ રચિત 'પૂરબી' કાવ્યસંગ્રહનાં બે કાવ્યો 'આશંકા' અને 'શેષ વસંત' પર કાર્યક્રમ યોજાયો હતો. આરંભમાં શ્રી શૈલેષ પારેખે ભૂમિકામાં રવીન્દ્રનાથ, વિક્ટોરિયા ઓકામ્પો અને એલ્મહર્સ્ટના સંબંધો વિશે ચર્ચા કરી. પછી શ્રી સુજા શાહે બે કાવ્યોનું પઠન કર્યું. અને તેમાં રહેલા મર્મ, અંતર્નિહિત અર્થ વગેરેનું વિશ્લેષણ કરતું વક્તવ્ય આપ્યું હતું.

પરિષદ અંતર્ગત 'કવિલોક ટ્રસ્ટ'ના ઉપક્રમે તા. ૧૩-૨-૨૦૦૮ બુધવારની સાંજે કવિલોક ટ્રસ્ટની સુવર્ણજયન્તી નિમિત્તે મૂર્ધન્ય કવિ રાજેન્દ્ર શાહનાં કાવ્યોનું પઠન કરવામાં આવ્યું. કવિના સ્વમુખે તેમનાં કાવ્યોનું પઠન થતાં સૌએ આનંદ અનુભવ્યો.

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ અને શ્રી સયાજી વૈભવ સાર્વજનિક પુસ્તકાલય તેમજ શ્રી નરેન્દ્ર હીરાલાલ પારેખ જ્ઞાનધામ, નવસારીના સંયુક્ત ઉપક્રમે 'વિશ્વ ગુર્જરી સાહિત્ય પર્વ' અને 'પુસ્તક અધ્યયન - અનુશીલન પ્રોજેક્ટ' સાહિત્ય સમાપન સમારોહ તા. ૨૨-૨-૨૦૦૮ ને શુક્રવારે નવસારી મુકામે યોજાઈ ગયો. પરિષદપ્રમુખ શ્રી નારાયણ દેસાઈના ગિરા ગુર્જરીને વિશ્વગુર્જરી બનાવવાના સ્વપ્નના અભિયાનનો અહીંથી પ્રારંભ થયો; તો 'પુસ્તક-અધ્યયન અનુશીલન' પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત નવસારીની ૩૫ શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓએ વિચારપ્રેરક પુસ્તકો અંગે ૨૦૦૦ જેટલાં શેરી વાર્તાલાપો આપ્યા હતા. તેના સમાપન સમારોહનું પણ આયોજન થયું. પુસ્તક જાગૃતિ, પુસ્તક-પ્રસાર અંગે ગ્રંથયાત્રા અને વિવિધ કાર્યક્રમો શ્રી નારાયણ દેસાઈની ઉપસ્થિતિમાં યોજવામાં આવ્યા હતા. પરિષદ તરફથી ઉપસ્થિત રહેલા સાહિત્યકારો સુશ્રી અનિલા દલાલ, શ્રી રવીન્દ્ર પારેખ, શ્રી રાજેન્દ્ર પટેલ, શ્રી પ્રફુલ્લ રાવલ, શ્રી જનક નાયક, શ્રી બકુલેશ, શ્રી પ્રફુલ્લ દેસાઈ વગેરેએ જુદી જુદી શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓનું અભિવાદન કરી, તેમને સાહિત્ય તેમજ ગાંધીવિચાર વિશે ઉદ્બોધન કર્યું. પછીની વિદ્યાર્થીઓ સાથેની ગોષ્ઠી ખૂબ રસપ્રદ રહી. વિજેતા ગ્રૂપોના વિદ્યાર્થીઓના અભિવાદન તેમજ પુરસ્કાર વિતરણનો કાર્યક્રમ ગ્રંથયાત્રા વગેરેમાં શ્રી નારાયણભાઈની ઉપસ્થિતિ પ્રેરક અને પ્રોત્સાહક બની રહી. ગુજરાતમાં જુદે જુદે સ્થળે સાહિત્ય-યાત્રા કરવાની યોજનાનો આમ નવસારીથી આરંભ થયો.

યુનિવર્સિટી વ્યાખ્યાન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ સંચાલિત ક. લા. સ્વાધ્યાયમંદિર દ્વારા તા. ૪ ફેબ્રુઆરી, '૦૮ની સાંજે ૬.૦૦ કલાકે યોજાયેલા યુનિવર્સિટી વ્યાખ્યાનમાં શ્રી ફાધર ફ્રાન્સિસ પરમારે 'સામાજિક સંદર્ભે ભાષાપ્રયોજન' વિષય પર વિશદ વક્તવ્ય આપ્યું હતું. તેમણે જણાવ્યું હતું કે ભાષા એ માત્ર શબ્દો નથી. ઘણીબધી આનુષંગિક બાબતો તેની સાથે સંકળાયેલી છે.

માર્ચ, ૨૦૦૮

બાહ્યવિશ્વને આપણે પંચેન્દ્રિયો દ્વારા પામીએ છીએ. તેમાં ચક્ષુ, કર્ણ અને સ્પર્શ - ત્રણ ઇન્દ્રિયો ભાષકને સમજવામાં, ભાષાને પામવામાં કઈ રીતે ઉપકારક બની રહે છે તે તેમણે સદષ્ટાંત સમજાવ્યું હતું. વક્તવ્ય પછી રસપ્રદ પ્રશ્નોત્તરી થઈ હતી.

- પારુલ કંદર્પ દેસાઈ

મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના સંશોધકો-સંપાદકો

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ સંચાલિત શ્રી કસ્તૂરભાઈ લાલભાઈ સ્વાધ્યાયમંદિર અને ગુજરાતી સાહિત્ય અકાદમીના સંયુક્ત ઉપક્રમે તા. ૨૩ અને ૨૪ ફેબ્રુઆરી ૨૦૦૮ના દિવસોમાં 'મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના સંશોધકો-સંપાદકો' વિષય પર પરિસંવાદ યોજાયો હતો. આ પરિસંવાદનો પૂર્વાર્ધ ૨૦૦૭ના તા. ૪ અને ૫ ઓક્ટોબરે યોજાયો હતો. આ ઉત્તરાર્ધમાં ડોલરરાય માંકડ, ઉમાશંકર જોશી, હરિવલ્લભ ભાયાણી, કે. કા. શાસ્ત્રી, ભોગીલાલ સાંડેસરા, શિવલાલ જેસલપુરા, રમણલાલ ચી. શાહ, વાડીલાલ ચોકસી, કાંતિલાલ બ. વ્યાસ, જયંત કોઠારી અને ભૂપેન્દ્ર બા. ત્રિવેદીના સંશોધક-સંપાદકો વિશેનાં વક્તવ્યો થયાં હતાં. પરિસંવાદ મુખ્ય ચાર બેઠકોમાં યોજાયો હતો.

તા. ૨૩ ફેબ્રુઆરી ૨૦૦૮ના રોજ ૯-૩૦ વાગ્યે ઉદ્ઘાટન બેઠકનો પ્રારંભ થયો હતો. અનિલા દલાલે પરિસંવાદમાં સૌનું સ્વાગત કરતાં મધ્યકાલીન અભ્યાસ પ્રત્યે જે ઉપેક્ષા થાય છે તેની ચિંતા અને આવા પરિસંવાદો યોજાય છે તેનો આનંદ પ્રગટ કર્યો હતો. રમેશ ર. દવેએ ભૂમિકારૂપ વક્તવ્યમાં મધ્યકાલીન સમયની કૃતિઓની વાત કરતાં તે કૃતિઓમાં આજનો સમય, ભૂતકાળનો સમય અને લખિયા દ્વારા ક્યારે લખાઈ છે તેનો સમય વગેરે સંશોધન-સંપાદનની બાબતો ચીંધી આપી હતી. ચિમનલાલ ત્રિવેદીએ બીજરૂપ વક્તવ્યમાં કહ્યું હતું કે સંશોધનનો અર્થ શુદ્ધિ કરવું, સત્યને શોધવાનું હોય છે. તેમણે મધ્યકાલીન સાહિત્યની કૃતિઓ સંદર્ભે કેવું કામ થયું છે તેનો ચુંદર વિસ્તૃત આલેખ દોરી આપ્યો હતો. સંપાદનમાં અને પાઠવાચનામાં રહેલાં ભયસ્થાનો, લખિયાઓ દ્વારા થયેલા ફેરફારોની પણ ચર્ચા કરી. કઈ કઈ સંસ્થાઓ અને વ્યક્તિઓએ આ સંદર્ભે કાર્યો કર્યાં, શાસ્ત્રીય રીતે પાઠસંપાદન થયાં તેની વિગતે વાત કરી. પ્રકાશ ન. શાહે પ્રાસંગિક વક્તવ્યમાં સંશોધન સંપાદકોનું કેવું અઘરું કામ હોય છે તે શેક્સપિયરનાં નાટકોનાં ઉદાહરણો ટાંકીને ચીંધી આપ્યું હતું. તેમજ સંપાદનના મહત્ત્વને પ્રમાણ્યું હતું. પારુલ કંદર્પ દેસાઈએ સૌનું આભારદર્શન કર્યું હતું.

પરિસંવાદની પ્રથમ બેઠક ૧૧-૦૦ વાગ્યે શરૂ થઈ હતી. નરોત્તમ પલાણે એમના વક્તવ્યમાં ડોલરરાય માંકડે સંસ્કૃત કાવ્યશૈલી અને ગુજરાતી કથાશૈલીની તેમજ આખ્યાયિકા અને આખ્યાન, ગરબા, ગરબીની પણ ચર્ચા કરી છે, તે ચીંધી બતાવી હતી. તેમણે ડોલરરાય માંકડનાં સંશોધનને સમજાવવા નીચેનું દષ્ટાંત આપ્યું હતું. 'પક્ષીની આંખ નહિ, પણ આખા પક્ષીની તેમજ આખા વૃક્ષને બાથ ભરે છે એટલે જ પંખીની આંખ વીંધવાનું રહી જાય છે.' ચંદ્રકાન્ત શેઠે ઉમાશંકર જોશી વિશેના વક્તવ્યમાં 'આખો એક અધ્યયન', 'પુરાણોમાં ગુજરાત' એ બે પુસ્તકો વિશે વિસ્તૃત ઇણાવટ કરી હતી, જેમાં તેમણે ઉમાશંકર જોશીની બંને કૃતિઓનાં સમગ્ર - દેશકાળલક્ષી કરેલાં કામને બિરદાવ્યું હતું. અભય દોશીએ હરિવલ્લભ ભાયાણી વિશેનાં વક્તવ્યમાં 'પઉમચરિય'થી માંડીને 'લોકકથાનાં કુળ અને મૂળ', 'સિંહાસનબત્રીસી',

માર્ચ, ૨૦૦૮

‘મદનમોહના’, ‘હરિ વેણ વાય છે રે હો વંનમાં’, ‘પાંડવલા’ વગેરેની વિસ્તૃત ચર્ચા કરી હતી. રઘુવીર ચૌધરીએ અતિથિવિશેષ તરીકેના એમના વક્તવ્યમાં ઉમાશંકર જોશી, સુરેશ જોષી, હરિવલ્લભ ભાયાણીના સંશોધન-સંપાદનની વાત કરી હતી. અને ઉમેર્યું હતું કે હજુ પણ ગામડાનાં લોકો મહાભારત, રામાયણ, શિવપુરાણ જેવા ગ્રંથોનાં સ્મરણોને સહારે જ જાણે છે. ભારતી ૨. દવેએ આ બેઠકનું સંયોજન કર્યું હતું.

બીજી બેઠક : બપોરે ૨-૩૦ વાગ્યે શરૂ થઈ હતી. રામભાઈ સાવલિયાએ કે. કા. શાસ્ત્રી વિશેના વક્તવ્યમાં ‘નરસિંહ મહેતા એક અધ્યયન’થી લઈને ‘પ્રેમાનંદ એક અધ્યયન’ જેવા ગ્રંથોની ચર્ચા કરી હતી, જેમાં આખ્યાન કવિ તરીકે કે. કા. શાસ્ત્રીજીએ પ્રેમાનંદને બિરદાવ્યા છે તેમજ પ્રેમાનંદ પૂર્વેની અને પ્રેમાનંદ પછીની ભાષાની મૂલવણી કરી છે તે ચર્ચા આપી હતી. ઉષા ઉપાધ્યાયે ભોગીલાલ સાંડેસરા વિશેના વક્તવ્યમાં જીવનવિષયક પરિચયની સાથે સમગ્રલક્ષી સંશોધનની વાત વિશદ રીતે મૂકી આપી હતી, જેમાં ‘સંશોધનની કેડી’, ‘વર્ણકસમુચ્ચય’, ‘પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યમાં વૃત્તરચના’ અને ‘પંચતંત્ર’ જેવા ગ્રંથોની વિસ્તૃત ચર્ચા થઈ છે તેની વાત માંડી આપી હતી. રશ્મિકાન્ત મહેતાએ શિવલાલ જેસલપુરા વિશે ‘દેહલકૃત અભિનવઉજણું’, ‘પ્રાચીન મધ્યકાલીન બારમાસ સંગ્રહ’, ‘નરસિંહ મહેતાની કાવ્યકૃતિઓ’, ‘પ્રેમાનંદની કાવ્યકૃતિઓ’ વગેરે ગ્રંથોની ચર્ચા કરી હતી. પારુલ કંદર્પ દેસાઈએ એ બેઠકનું સંચાલન કર્યું હતું. ત્રીજી બેઠક ૪-૩૦ વાગ્યે શરૂ થઈ હતી. ગુલાબભાઈ દેઢિયાએ રમણલાલ ચી. શાહ વિશેના વક્તવ્યમાં ‘નરસિંહ પૂર્વેનું ગુજરાતી સાહિત્ય’, ‘જંબૂસ્વામી રાસ’, ‘કુવલયમાળા’, ‘નલદવદંતીચરિત્ર’, ‘થાવચ્યાપુત્ર અણગાર ચૌઢાલિયા’ જેવા ગ્રંથોની છણાવટ કરી હતી. અજય રાવલે વાડીલાલ ચોકસી વિશેના વક્તવ્યમાં ‘સત્તરમા શતકના જૈન ગુજરાતી કવિઓ’, ‘મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યમાં જૈન ધારા’, ‘કવિ ઋષભદાસ’, ‘નયસુંદર’ અને ‘સિરિસાવરિવાલદુહા’ ભાગ ૧-૨ જેવી કૃતિઓની વિસ્તૃત છણાવટ કરી હતી. આરતી ત્રિવેદીએ કાન્તિલાલ બ. વ્યાસ વિશેના વક્તવ્યમાં ‘વસંતવિલાસ’, ‘કુંવરબાઈનું મામેરું’, ‘કાન્ડડદેપ્રબંધ’, ‘ગીર્વાણવાસન્તિકી’ વગેરે ગ્રંથોની મૂલવણી કરી હતી. ઇતુભાઈ કુરકુટિયાએ આ બેઠકનું સંયોજન કર્યું હતું. ચોથી બેઠક ૨૪-૨-૨૦૦૮ના રોજ ૯-૩૦ વાગ્યે શરૂ થઈ હતી. પ્રારંભે કાન્તિભાઈ બી. શાહે જયંત કોઠારી વિશેના વક્તવ્યમાં સંશોધક જયંત કોઠારીને સરસ રીતે રજૂ કર્યા હતા, જેમાં ‘સાહિત્યિક તથ્યોની માવજત’, ‘નરસિંહ પદમાલા’, ‘પ્રાચીન મધ્યકાલીન સાહિત્યસંગ્રહ’, ‘સાહિત્યકોશ – મધ્યકાળ’, ‘મધ્યકાલીન ગુજરાતી કોશ’, ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ’, ‘મધ્યકાલીન જૈન સાહિત્ય’ જેવા ગ્રંથોને કેન્દ્રિત કરીને વિશદ ચર્ચા કરી હતી. મીનલ દવેએ સદ્. ભૂપેન્દ્ર ત્રિવેદી વિશેના વક્તવ્યમાં ‘પૃથ્વીચંદ્રચરિત’, ‘અખેગીતા’, ‘મીરાંનાં પદો’, ‘મીરાંનાં વધુ પદો’, ‘નરસિંહકૃત જ્ઞાનગીતા’ વગેરેની ચર્ચા કરી હતી. બેઠકના સમાપને નરોત્તમ પલાણે કહ્યું હતું કે આપણે મધ્યકાલીન સાહિત્યને સમજવા માટે રાજસ્થાની ભાષાને જાણવાની જરૂર જણાય છે. રમેશ ૨. દવેએ સમાપનમાં જયંત કોઠારીના માર્ગદર્શનમાં સંશોધન-સંપાદનો વિશેની મળેલી તાલીમની વાત કરી હતી. ‘પ્રહેલિકા’ની તેમજ જોડણીની સભાનતા વિશે ભૂપેન્દ્ર ત્રિવેદી સાથેનો પ્રસંગ ટાંકી આપ્યો હતો. પારુલ કંદર્પ દેસાઈએ આ બેઠકનું સંચાલન કર્યું હતું.

– ઇતુભાઈ કુરકુટિયા

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદનાં પારિતોષિકો

૨૦૦૬ અને ૨૦૦૭નાં બે વર્ષના ગાળામાં પ્રસિદ્ધ થયેલાં પ્રથમ આવૃત્તિવાળાં પુસ્તકોને ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ તરફથી નીચે પ્રમાણેનાં પારિતોષિકો એનાયત કરવામાં આવશે. આજ સુધી આ સમયગાળામાં પુસ્તકો ન મોકલ્યાં હોય તે સર્વ લેખકો અને પ્રકાશકોને મે માસની ત્રીસમી તારીખ સુધીમાં દરેક પુસ્તકની બે નકલો, કયા પારિતોષિક માટે છે તે વિગત પુસ્તકના પહેલા પાના પર દર્શાવીને પરિષદ કાર્યાલય પર મોકલી આપવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૧. શ્રી ભગિની નિવેદિતા પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭ના બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલાં લેખિકાઓના સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને શ્રી હરિ: ઝું આશ્રમપ્રેરિત આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૨. શ્રી અરવિંદ (સુવર્ણચંદ્રક) પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા ભક્તિવિષયક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને શ્રી હરિ ઝું આશ્રમપ્રેરિત આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૩. શ્રી ઉમા-સ્નેહરશ્મિ પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા સર્વશ્રેષ્ઠ સાહિત્યિક પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૪. શ્રી કાકાસાહેબ કાલેલકર પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા નિબંધ, પ્રવાસ, સ્મરણો, જીવનચરિત્રો આદિ પ્રકારનાં સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૫. શ્રી બટુભાઈ ઉમરવાડિયા એકાંકી પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલાં એકાંકીઓમાંથી સર્વશ્રેષ્ઠ એકાંકીને પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૬. શ્રી પ્ર. ત્રિવેદી પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭ના બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલાં શિક્ષણ વિષયક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૭. શ્રી પરમાનંદ કુંવરજી કાપડિયા પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલાં સમાજ, શિક્ષણ વગેરે વિષેના ચિંતનાત્મક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૮. શ્રી જ્યોતીન્દ્ર દવે હાસ્ય પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા હાસ્ય, વિનોદ, કટાક્ષ વગેરેના સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૯. શ્રી બી. એન. માંકડ પષ્ટિપૂર્તિ પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા લોકભોગ્ય વિજ્ઞાનવિષયક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૧૦. શ્રી રામપ્રસાદ પ્રેમશંકર બક્ષી પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા સાહિત્યશાસ્ત્રના સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૧૧. શ્રી તખ્તસિંહ પરમાર પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા લેખકના પ્રથમ સર્જનાત્મક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તક (કવિતા, નાટક, નવલકથા સ્વરૂપના)ને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૧૨. શ્રી હરિલાલ માણેકલાલ દેસાઈ પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રગટ થયેલા વિવેચન અથવા સામાજિક તત્ત્વજ્ઞાનવિષયક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૧૩. શ્રી નટવરલાલ માળવી પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા બાળસાહિત્યના સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૧૪. શ્રી ઉશનસુ પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલાં સર્વશ્રેષ્ઠ દીર્ઘકાવ્યો (સોનેટમાળા, ખંડકાવ્યો, પદ્યનાટક કે અન્ય પ્રકારનાં વર્ણનાત્મક ચિંતનાત્મક દીર્ઘકાવ્યોની કૃતિ ગ્રંથસ્થ અથવા કોઈ સામયિકમાં પ્રગટ થયેલી હોવી જરૂરી છે.)ને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૧૫. શ્રી દિલીપ ચં. મહેતા પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા સર્વશ્રેષ્ઠ ગઝલસંગ્રહને અથવા જે કાવ્યસંગ્રહમાં ગઝલોની નોંધપાત્ર સંખ્યા હોય તેને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૧૬. શ્રી મહેન્દ્ર ભગત (દીર્ઘનાટક) પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા દીર્ઘનાટકોને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૧૭. શ્રી રમણ પાઠક ષષ્ટિપૂર્તિ પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા સર્વશ્રેષ્ઠ નવલિકાસંગ્રહને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૧૮. શ્રી સદ્વિચાર પરિવાર પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રગટ થયેલા સર્વશ્રેષ્ઠ પ્રેરક સાહિત્યના પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૧૯. શ્રી ગોપાળરાવ વિદ્યાંસ પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા ભારતીય ભાષાઓમાંથી થયેલા ભાષાંતરના સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૨૦. શ્રી ભાસ્કરરાવ વિદ્યાંસ (સમાજશાસ્ત્ર) પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા ભૂગોળ-સમાજશાસ્ત્રના સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૨૧. શ્રી રમણલાલ સોની (બાળ-કિશોર સાહિત્ય) પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા સર્વશ્રેષ્ઠ બાળ-કિશોરસાહિત્યના પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૨૨. શ્રી સુરેશ મજૂમદાર પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રગટ થયેલા સ્ત્રી-અનુવાદકના અનુવાદગ્રંથને અથવા ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રગટ થયેલાં કવયિત્રી રચિત સર્વશ્રેષ્ઠ કાવ્યસંગ્રહને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૨૩. ડૉ. રમણલાલ જોશી વિવેચન પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા વર્ષદીઠ એક-એક વિવેચનવિષયક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૨૪ ડૉ. ઉપેન્દ્ર પંડ્યા (મહાનિબંધ) પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત-અપ્રકાશિત બંને પ્રકારના પરંતુ નિર્દિષ્ટ સમયગાળામાં યુનિવર્સિટી દ્વારા મંજૂર થયેલા સર્વશ્રેષ્ઠ મહાનિબંધને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

માર્ચ, ૨૦૦૮

૨૫. ડૉ. ઉપેન્દ્ર પંડ્યા (લલિતનિબંધ) પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા લલિતનિબંધના સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૨૬. શ્રી દિનકર શાહ 'કવિ જય' પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા કવિના પ્રથમ સર્વશ્રેષ્ઠ કાવ્યસંગ્રહને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૨૭. શ્રી દોલત ભટ્ટ પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલી ગ્રામજીવન પર લખાયેલી સર્વશ્રેષ્ઠ નવલકથા અથવા લોકસાહિત્યવિષયક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૨૮. શ્રી પ્રિયકાન્ત પરીખ નવલકથા પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલી વર્ષદીઠ એક-એક સર્વશ્રેષ્ઠ નવલકથાઓને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૨૯. શ્રી પંડિત બેચરદાસ જીવરાજ દોશી પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા સંસ્કૃત-પ્રાકૃત ગુજરાતી વ્યાકરણવિષયક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૩૦. કવિશ્રી ભાનુપ્રસાદ પંડ્યા પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા મૌલિક ગીતસંગ્રહના પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૩૧. શ્રી વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદી પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા ચિંતનાત્મક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૩૨. શ્રી રામુ પંડિત (અર્થશાસ્ત્ર, વાણિજ્ય, ઉદ્યોગ) પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા અર્થશાસ્ત્ર-વાણિજ્ય-પ્રબંધ-ઉદ્યોગમાં માનવીય સંબંધવિષયક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૩૩. શ્રી પ્રભાશંકર તેરૈયા પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રસિદ્ધ થયેલા ભાષાવિજ્ઞાન-વ્યાકરણવિષયક સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૩૪. સર્વોદય આશ્રમ સણાલી 'કરુણામૂર્તિ ભગવાન મહાવીર ફાઉન્ડેશન' પારિતોષિક : ૨૦૦૬-૨૦૦૭નાં બે વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત લોકસાહિત્યવિષયક શ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

૩૫. ડૉ. બી. ટી. ત્રિવેદી (ચર્ચાપત્રી) પારિતોષિક : આ પારિતોષિક સંદર્ભે એન્ટ્રી મોકલવાની રહેતી નથી કે કશી રજૂઆત પણ કરવાની થતી નથી.

૩૬. ગુજરાત દર્પણ પારિતોષિક : (દરિયાપારના સાહિત્યકારો માટે) વર્ષ ૨૦૦૫-'૦૬-'૦૭નાં ત્રણ વર્ષ દરમિયાન પ્રકાશિત થયેલા નવલકથાના સર્વશ્રેષ્ઠ પુસ્તકને આ પારિતોષિક એનાયત કરવામાં આવશે.

નોંધ : 'પરબ' પારિતોષિકો વર્ષ ૨૦૦૬-૨૦૦૭ દરમિયાન 'પરબ'માં પ્રકાશિત થયેલ શ્રેષ્ઠ કાવ્ય, લેખ, નિબંધ અને નવલિકાને પ્રતિવર્ષ એક એક પારિતોષિક આપવામાં આવે છે.

એચ. એમ. પટેલ અનુવાદ કેન્દ્ર; ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ,

ગુજરાતી સાહિત્યના લેખકોને વિનંતી કરવામાં આવે છે કે આપની સર્જનાત્મક રચનાનો કે પુસ્તકનો ઇતર ભાષામાં અનુવાદ થયો હોય તો, સવિગત મોકલી આપવા વિનંતી.
માર્ચ, ૨૦૦૮